

Service Plan

สาขาการแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ผสมผสาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

Introduction

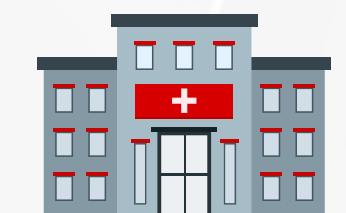
SWศ. 2 แห่ง

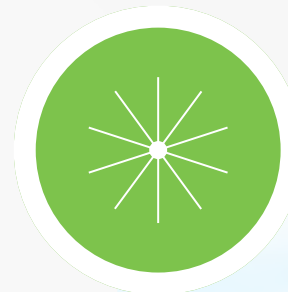
SWท. 9 แห่ง

SWช. 77 แห่ง

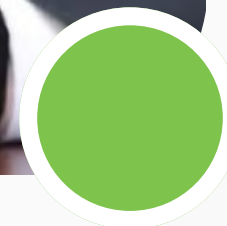
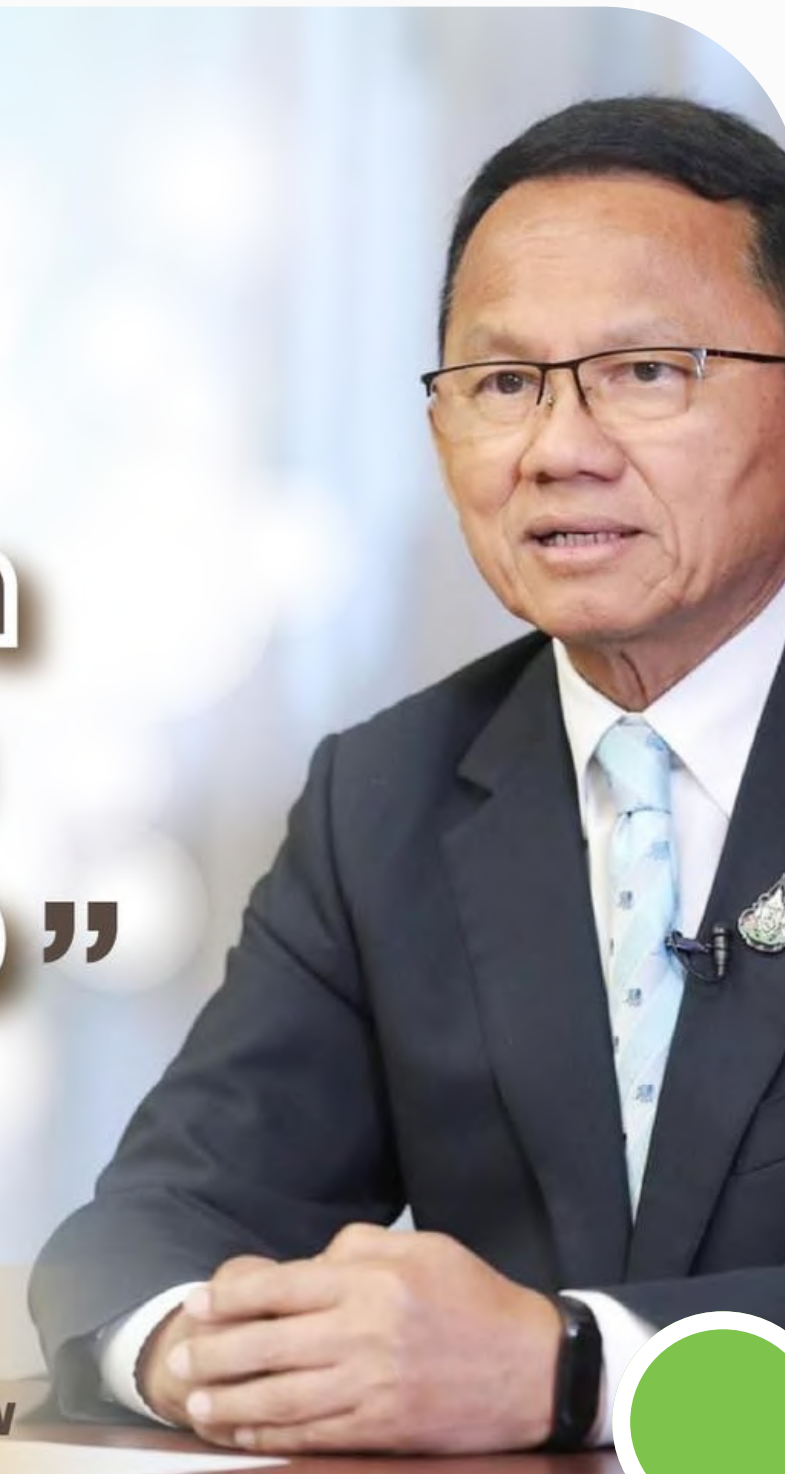
SW.สต./สอน. 592 แห่ง
(ถูกถ่ายโอนไป 282 แห่ง)

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

“ เจ็บป่วยคราใด
คิดถึงยาไทย
ก่อนไปหาหมอ ”

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

Service

จังหวัดเลย

นายหลิน มั่นมา (หมอยาสุนัข)
-หมอพื้นบ้านดีเด่นจังหวัดเลย พ.ศ.2560
-รักษาโรคผิวหนัง และปรุงยาบำรุงกำลัง

นายสัมฤทธิ์ สุภามา (หมอยาสุนัข และหมอพืชกรรม)
-หมอไทยดีเด่นจังหวัดเลย พ.ศ.2563 - 2567
-โรคเบาหวาน โรคไต โรคกระเพาะลำไส้ โรคเกาต์ สมุนไพรบำรุงกำลัง

จังหวัดหนองบัวลำภู

นายนิคม ใบทอง (หมอยาสุนัข)
-หมอพื้นบ้านดีเด่นจังหวัดหนองบัวลำภู พ.ศ.2566
-การใช้ยาสมุนไพรรักษาถุงน้ำดี กรดไหลย้อน โรคผิวหนัง

จังหวัดหนองคาย

นายณรงค์ศักดิ์ ปทุมวัฒน์ชัย (หมอยาสุนัข)
-หมอไทยดีเด่นจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ.2559
-การใช้ยาสมุนไพรรักษาโรคผิวหนัง -สามารถอ่านตำราจากคำภีร์ใบลาน (อักษรธรรม)

นายสมเพียร อินธิจักร (หมอยาสุนัข)
-หมอไทยดีเด่นจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ.2567
-การใช้ตำรับยาสมุนไพรรักษาโรคกระเพาะลำไส้ อัมพฤกษ์ อัมพาต

จังหวัดบึงกาฬ

นายณรงค์ศักดิ์ ปทุมวัฒน์ชัย (หมอยาสุนัข)
-หมอไทยดีเด่นจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ.2559
-การใช้ยาสมุนไพรรักษาโรคผิวหนัง -สามารถอ่านตำราจากคำภีร์ใบลาน (อักษรธรรม)

นายสมเพียร อินธิจักร (หมอยาสุนัข)
-หมอไทยดีเด่นจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ.2567
-การใช้ตำรับยาสมุนไพรรักษาโรคกระเพาะลำไส้ อัมพฤกษ์ อัมพาต

จังหวัดนครพนม

นายสอย เพชรฤทธิ์ (หมอยาสุนัข)
-หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.2558
-รักษาไข้หามกโม ไช้อสุภวิไล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คุณไสย์

นายไธ โคระนาม (หมอยาสุนัข)
-หมอไทยดีเด่นจังหวัดนครพนม พ.ศ.2566
-ตำรับยาอดบุหรี่ และใช้ยาสมุนไพรในการรักษาอาการที่หลากหลาย

นายบุญเพ็ง รักษาพล (หมอยาสุนัข)
-หมอไทยดีเด่นจังหวัดนครพนม พ.ศ.2567
-โรคในกลุ่มของสตรี ที่มีอาการตกขาว และคันในช่องคลอด

จังหวัดอุดรธานี

นายสมยา รัตนพล (หมอยาสุนัข)
-อสม.ดีเด่นสาขาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ ระดับชาติ
-รักษาโรคด้วยสมุนไพรพื้นบ้าน ยาสมุนไพรพื้นบ้าน ยาดม

นางเครือ เนตรภักดี (หมอนวดพื้นบ้าน และหมอตำแย)
-สมาคมเวชกรรมไทยไทย ให้เป็น "แพทย์เวชกรรมไทยดีเด่น"
-หมอพื้นบ้านเชี่ยวชาญด้านนวดจับเส้น ด้านยาสมุนไพร และเป็นหมอตำแย

นายสิงห์ บรรเทาโสม (หมอยาสุนัข)
-หมอไทยดีเด่นระดับจังหวัดอุดรธานี ปี พ.ศ. 2567
-ชำนาญการรักษาโรคกระเพาะอาหาร ปวดกล้ามเนื้อ ยาแก้ไข้ ยาแก้ปวด

จังหวัดสกลนคร

นางจันลี เปลี่ยนเอก (หมอนวดพื้นบ้าน และหมอยาสุนัข)
-หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.2556
-นวัตกรรมการรักษา อัมพฤกษ์ อัมพาต (การนวดขัดเส้น)

นายบุญมา มุ่งเพียร (หมอยาสุนัข และหมอพืชกรรม)
-หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.2566
-มีความชำนาญการรักษาไข้หามกโม ไช้อสุภวิไล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรเทาอาการเจ็บปวด มะเร็งตับ มะเร็งปอด

นายพรมมา จันทะแสน (หมอยาสุนัข)
-สมาคมเวชกรรมไทยไทย ให้เป็น "แพทย์เวชกรรมไทยดีเด่น ประจำปี 2564"
-แพทย์เวชกรรมไทย

นายทรงพล เดชพันธ์ (หมอยาสุนัข และหมอนวดพื้นบ้าน)
-หมอไทยดีเด่นระดับภาค (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ปี พ.ศ. 2567
-การรักษาทางหัตถเวช และใช้สมุนไพร
-หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนสิทธิ ในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

หมอพื้นบ้าน 679 คน

บุคลากรด้านการแพทย์พื้นบ้าน (หมอนวดพื้นบ้าน)

จังหวัดเลย

จังหวัดหนองบัวลำภู

จังหวัดหนองคาย

จังหวัดบึงกาฬ

จังหวัดนครพนม

จังหวัดอุดรธานี

จังหวัดสกลนคร

หมอนวด 116 คน

หมอยาสมุนไพร 331 คน หมอตำแย 2 คน

หมอผีรักษา 292 คน

หมอกระดูก 79 คน

หมอรักษาสัตว์พืชกัด จุกัด 2 คน

รวมทั้งสิ้น 692 คน

ผลการดำเนินงาน ปี 2567

ตามตัวชี้วัด SERVICE PLAN

ร้อยละบริการแพทย์แผนไทย
ในระดับปฐมภูมิ
ร้อยละ 40

ร้อยละผู้ป่วย IMC ที่ได้รับการ
ดูแลด้วยแพทย์แผนไทย
ร้อยละ 10

อุดรธานี	52.25	30.30
สกลนคร	47.53	15.37
นครพนม	52.63	29.65
เลย	50.23	26.78
หนองคาย	49.40	22.35
บึงกาฬ	42.38	15.11
หนองบัวลำภู	31.77	14.34
รวม	48.75	25.64

ผลการดำเนินงานการใช้ยาสมุนไพร

มูลค่า
การใช้ยาสมุนไพร
(บาท)

ร้อยละมูลค่า
สมุนไพรเทียบกับ
มูลค่ายาทั้งหมด

ร้อยละปริมาณ
การใช้ยาสมุนไพรเทียบกับ
จำนวนการสั่งจ่ายยาทั้งหมด

อุดรธานี	65,204,838.32	4.69	22.03
สกลนคร	55,055,872.28	4.38	21.85
นครพนม	38,245,660.45	6.70	22.81
เลย	22,602,784.09	3.62	18.82
หนองคาย	23,059,481.87	3.39	22.06
บึงกาฬ	11,596,882.29	3.49	17.02
หนองบัวลำภู	7,654,616.32	2.38	12.86
รวม	223,420,133.00	4.32	20.66

Pharmaceutical

- SW.โพนพิสัย
- 22 item
- 3,085,440 U.

หนองคาย

บึงกาฬ

เลย

หนองบัวลำภู

อุดรธานี

สกลนคร

นครพนม

- SW.เรณูนคร
- 39 item
- 3,695,048 U.

- SW.ห้วยเกิ้ง
- 12 item
- 1,401,600 U.

- SW.อาจารย์พัน อาจารย์โร
- 125 item
- 17,624,794 U.

Academy

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

มีการพัฒนาหลักสูตร

- หลักสูตรฝึกอบรมแพทย์แผนไทยประจำบ้าน สาขาโรคผู้สูงอายุ
- หลักสูตรอบรมระยะสั้นการแพทย์แผนไทยสำหรับแพทย์แผนปัจจุบันฯ

อุดรธานี

สกลนคร

บึงกาฬ

- สพร.ด่านซ้าย (หลังคลอด, แหล่งฝึกอบรมแพทย์)
- สพ.สต.นาโก (ชุมชนต้นแบบจังหวัด)

- สว.นครพนม (เเพนจีน, IMC, แหล่งฝึก)
- สว.เรณูนคร (โรงงานผลิต, แหล่งฝึก)

เลย

หนองคาย

บึงกาฬ

นครพนม

อุดรธานี

สกลนคร

หนองบัวลำภู

- สพร.สว่างแดนดิน (เเพนจีน, IMC, แหล่งฝึก)
- สว.พระอาจารย์พัน (โรงงานผลิต, แหล่งฝึก)

หนองบัวลำภู

- ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาไทย
สมุนไพรพื้นบ้าน อ.นาแก

- สว.สร้างคอม (IMC)
- สว.ห้วยเกิ้ง (Wellness center, โรงผลิต)
- สว.วังสามหมอ (มีนิรภัยรักษ์)
- สว.สต.กลางใหญ่ (3 หมอ ลดแออัด)

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

- หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย 372 ชั่วโมง
- หลักสูตรนวดเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
- หลักสูตรนวดบิดเส้น (แม่จันลี เปลี่ยนเอก)

Farming

Product Champion

จังหวัดเลย

(เครื่อง่ายผู้ปลูกและแปรรูปสมุนไพรกระชายดำ)

- ชาขงกระชายดำ
 - บำรุงหัวใจ ขับปัสสาวะ
 - ไวน์กระชายดำ
 - บำรุงกำลัง บำรุงทางเพศ
 - น้ำยาล้างจานธรรมชาติ
 - น้ำยาล้างห้องน้ำธรรมชาติ
- (ผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรดีเด่นระดับชาติของกรมการแพทย์แผนไทยฯ กระทรวงสาธารณสุข)

จังหวัดอุดรธานี

- ลูกประคบ
 - ขมิ้นชัน
 - ผิวมะกรูด
 - ใบมะขาม
 - ตะไคร้
- วัตถุดิบหลักในการผลิตได้จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดอุดรธานี

จังหวัดหนองคาย

- ยาประคบสมุนไพร
 - มีกระบวนการตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำที่ได้รับมาตรฐาน GMP

ยาประคบสมุนไพร

จังหวัดบึงกาฬ

- ยาดมสมุนไพรจตุรธาตุ (สิรินธรวัลลี)
 - HIGHT VOLUME ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว
- เฟลีนโพล (น้ำมันโพล)
- ชาสิรินธรวัลลี
 - เป็นสมุนไพรที่พบเฉพาะในจังหวัดบึงกาฬและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

จังหวัดสกลนคร

- เครื่องดื่มน้ำเมา (สินค้าพืช GI ของสกลนคร)
- สเปรย์น้ำมันกระดุกไก่อดำ
 - สรรพคุณช่วยบรรเทาอาการปวด
 - มีผลงานวิจัยรองรับ โดย รพ.พนม

จังหวัดนครพนม

- ลูกประคบสมุนไพร
- ยาหม่องโพล
 - วัตถุดิบหลักในการผลิตได้จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด และผ่านกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน GMP

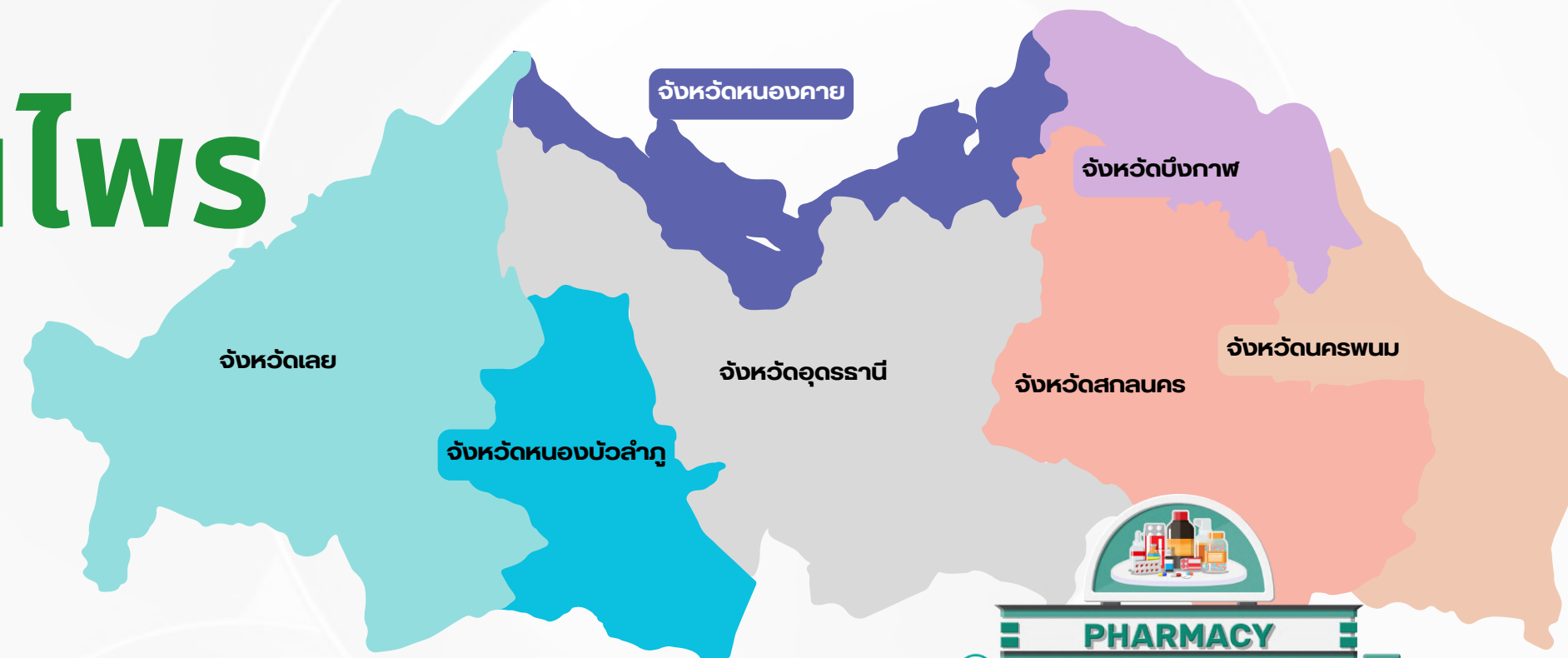

ต้นทาง

- คลัสเตอร์วัตถุดิบ
- กลุ่มปลูกสมุนไพร
- ศึกษาวิจัยการปลูก

- เมืองสมุนไพร 2 จังหวัด
- เกษตรจังหวัด
- เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- มหาวิทยาลัย
- กลุ่มเกษตรกรและผู้ปลูก

- คลัสเตอร์วัดตฤณ
- กลุ่มปลูกสมุนไพร
- ศักยภาพการปลูก

- เมืองสมุไพร 2 จังหวัด
- เกษตรจังหวัด
- เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- มหาวิทยาลัย
- กลุ่มเกษตรกรและผู้ปลูก

- โรงงานผลิตที่ผ่านมาตรฐาน GMP
(sw.พระอาจารย์ฝัน อาจาโร และsw.เรณูนคร sw.ห้วยเก็ง sw.โพนพิสัย)
- โรงงานเอกชนและมหาวิทยาลัย
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- ศักยภาพวิจัยฤทธิ์/พัฒนาผลิตภัณฑ์

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- โรงพยาบาล GMP 4 แห่ง
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- พัฒนาชุมชนจังหวัด
- อุตสาหกรรมจังหวัด
- มหาวิทยาลัย

A colorful illustration of a pharmacy building. The building has a teal brick facade and a white sign with the word 'PHARMACY' in green letters. Above the sign is a semi-circular display case containing various bottles and boxes of medicine. The entrance features a teal door with a silver handle and a sign that says 'OPEN'. On either side of the door are large windows displaying shelves of various medications. A green and white striped awning covers the entrance. To the left and right of the building are green circular signs with a white cross, representing a pharmacy. The background is a simple gradient of light blue and green.

- **รพ. และรพ.สต.ในพื้นที่**
- **คลินิก ร้านยา สถานพยาบาลเอกชน**
- **ร้านขายสินค้า OTOP**
- **งานมหกรรม และ Event**
- **ศึกษาวิจัยความพึงพอใจ/ตลาด**

- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- sw. และ sw.สต.ในพื้นที่
- พัฒนาชุมชนจังหวัด
- พาณิชย์จังหวัด
- มหาวิทยาลัย
- กลุ่มผู้ขาย/พ่อค้าคนกลาง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
SAKON NAKHON PROVINCIAL PUBLIC HEALTH OFFICE

Service Plan

สาขาการแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ผสมผสาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

Service

- sw.สต. 25 item
- swช. 45 item
- swท/swศ. 45 item

- ✓ นวดรักษา
- ✓ ประคบสมุนไพร
- ✓ อบสมุนไพร
- ✓ ทับหม้อเกลือ
- ✓ ฟอกเข้า
- ✓ เฝายา

Wellness Hospital

- swศ.สกลนคร
- sw.พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
- swร.สว่างแดนดิน
- swท.วานรนิวาส
- sw.พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

Service

จำนวนหมอพื้นบ้าน **53** คน

นายทรงพล เดชพันธ์
(หมอยาสมุนไพร และหมอนวดพื้นบ้าน)
-หมอไทยดีเด่นระดับภาค (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ปี 2567
-การรักษาทางหัตถเวช และใช้สมุนไพร
-หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนสิทธิ ในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยฯ

นายพรมมา จันทะแสน
(หมอยาสมุนไพร)
-สมาคมเวชกรรมไทยไทย
ให้เป็น "แพทย์เวชกรรมไทยดีเด่น ประจำปี 2564"
-แพทย์เวชกรรมไทย

นางจันลี เปลี่ยนเอก
(หมอนวดพื้นบ้าน และหมอยาสมุนไพร)
-หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.2556
-นวัตกรรมการรักษา อัมพฤกษ์ อัมพาต
(การนวดขัดเส้น)

นายบุญมา มุงเพี้ย
(หมอยาสมุนไพร และหมอพิธีกรรม)
-หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.2566
-มีความชำนาญการรักษาไข้หามาไม่ ไข้ฮัฮักฮัไฮ ไข้สวัด ริดสีดวง ภูมิแพ้
บรรเทาการเจ็บปวด มะเร็งตับ มะเร็งปอด

Academy

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

- ปริญญาตรีแพทยฯแพนไทยบัณฑิต
- หลักสูตรนวดเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง

พังโคน

เมืองสกลนคร

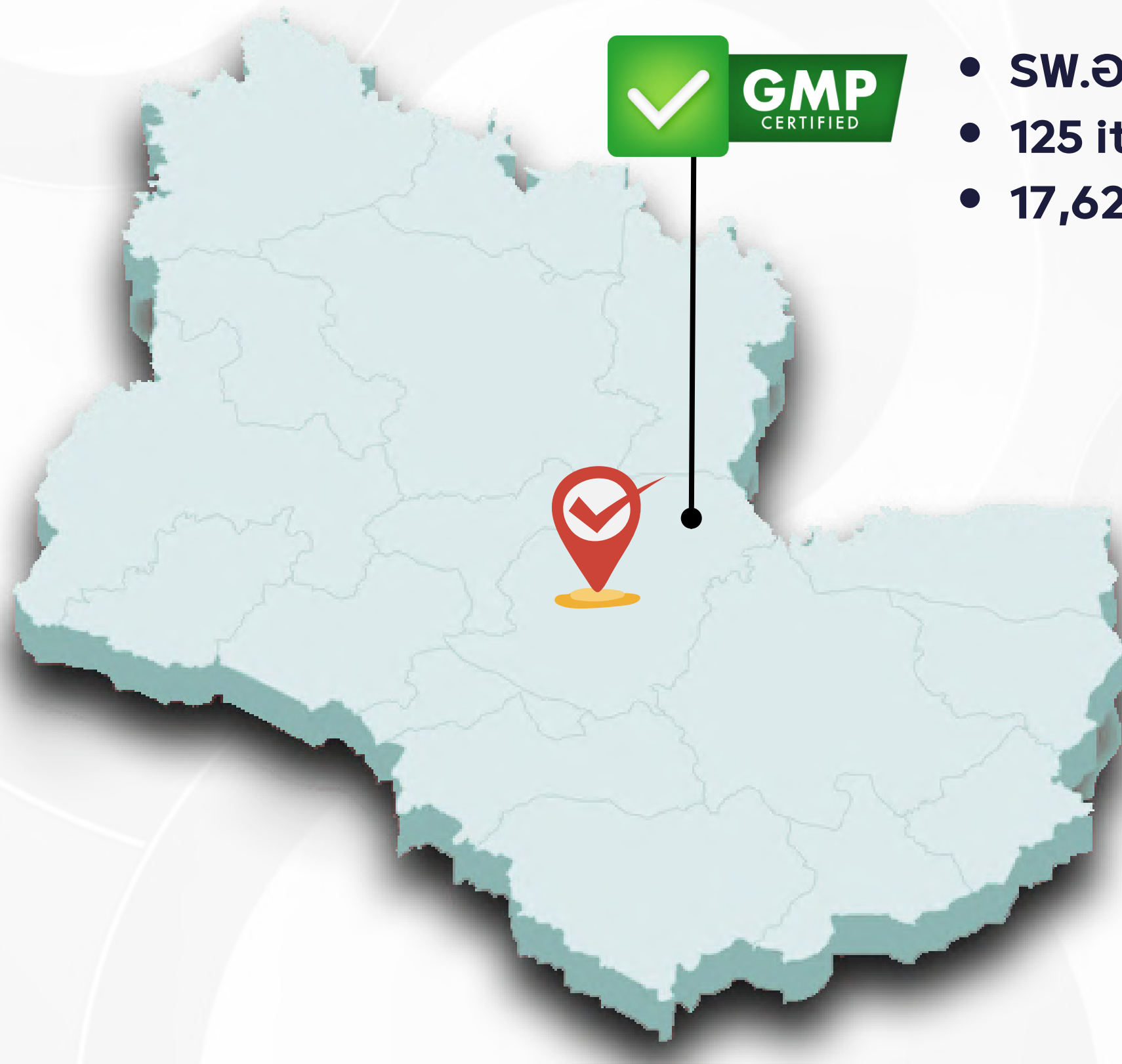

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
SAKON NAKHON PROVINCIAL PUBLIC HEALTH OFFICE

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

- หลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แพนไทย 372 ชั่วโมง
- หลักสูตรนวดเพื่อสุขภาพ 150 ชั่วโมง
- หลักสูตรบิดเลน(แม่จันลี เปลี่ยนเอก)

Pharmaceutical

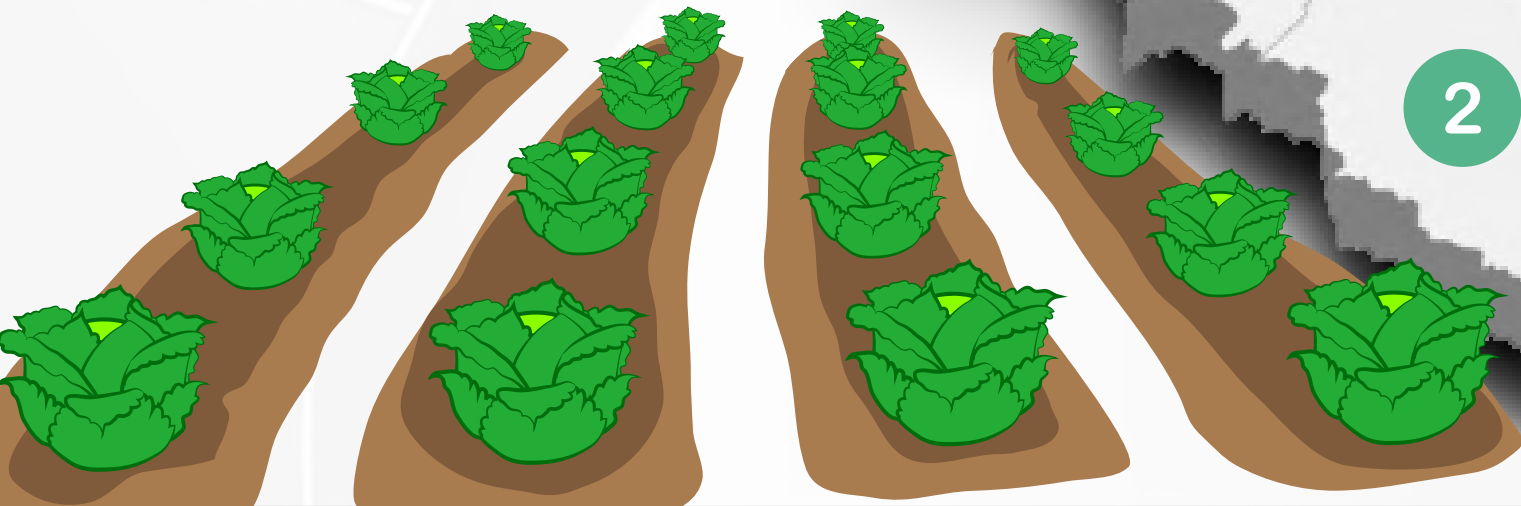
- SW.อาจารย์พั่น อาจารย์โร
- 125 item
- 17,624,794 U.

Farming

- 1 สวนสมุนไพรเฉลิมพระเกียรติ
ในหลวงพระชนมายุครบ 6 รอบ 72 พรรษา อ.กุสุมาลย์
- 2 สวนสมุนไพร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.เมืองสกลนคร
- 3 สวนสมุนไพรชุมชน(หมอพื้นบ้าน) อ.วาริชภูมิ
- 4 แปลงปลูกสมุนไพรกลุ่มสกลโมเดล
อ.เจริญศิลป์ และอ.วานรนิวาส

“เจ็บป่วยคราใด คิดถึงยาไทย ก่อนไปหาหมอ”

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

1859 ถนนศูนย์ราชการ ตำบลธาตุเชิงชุม
อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
47000

042-711-157

pho4701@health.moph.co.th

www.skko.moph.go.th

นายมานพ จลาดัญญกิจ

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร